

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

MUDr. Michal Fedorko, Ph.D.

Habilitační práce

Possibilities of diagnosis and prognosis of renal cell carcinoma using novel biomarkers

Oponent

prof. MUDr. Ján Švihra, PhD.

Pracoviště oponenta, instituce

Urologická klinika, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská republika

Obsah posudku:

1. Charakteristika práce
2. Aktuálnosť zvolenej témy
3. Sledované ciele, metódy a výsledky práce
4. Prínos pre ďalší rozvoj vedného odboru
5. Kritické pripomienky

1. Charakteristika práce

Práca má 115 strán vrátane literárnych prameňov, ktoré zahŕňujú 61 citácií a 10 vlastných publikovaných prác. Autor člení prácu na niekoľko častí: ciele práce, teoretickú časť a komentár k vlastným publikovaným prácam. Vlastná práca má 10 strán, 12 obrázkov a 2 tabuľky.

V teoretickej časti autor opisuje prehľad incidencie a mortality karcinómu obličky podľa štádia ochorenia v Českej republike a vo svete. Analýza je dokumentovaná pôvodnou prácou autora, ktorá je komentovaná. Kapitola v monografii poskytuje súhrnné informácie o karcinómoch obličiek z hľadiska epidemiológie, diagnostiky a liečby lokalizovaných a metastatických ochorení. Špecificky sa zameriava na skupinu pacientov starších ako 65 rokov, popisuje benefity, riziká a výsledky liečby karcinómu obličky v geriatrickej populácii. V ďalšej časti sa autor venuje genetickým zmenám pri karcinómoch obličiek. Väčšina karcinómov sú sporadické nádory a zvyšok tvoria familiárne nádory so špecifickými génovými mutáciami. Výskum dedičných foriem karcinómov obličiek objasnil základné molekulárno-genetické dráhy v patogeneze ochorenia. Významne to ovplyvňuje nové terapeutické postupy, najmä cielenú liečbu. V ďalšom prehľade je popísaný skrining a včasná detekcia karcinómu obličky podľa známych molekulárnych biomarkerov a ich potenciálnej klinickej aplikácie na základe súčasných poznatkov. Prehľad opisuje vzťah miRNA k patogeneze karcinómu obličky a uvádza poznatky o deregulácii miRNA pri porovnaní nádorového tkaniva, séra a moču pacientov. Podrobne vysvetľuje vzťah medzi jednotlivými diagnostickými metódami a ich prínos k zlepšeniu včasnej detekcie karcinómu obličky. Poznatky sú aktualizované a logicky usporiadané čo svedčí o vedeckej zrelosti autora.

2. Aktuálnosť zvolenej témy

Téma práce patrí medzi aktuálne lebo diagnostika včasnej detekcie karcinómu obličky má dopad na progresiu ako aj mortalitu tohto ochorenia. Moderné molekulárne a genetické

metodiky významne spresňujú diagnostiku a prognózu karcinómu obličky. Použitie správnej diagnostiky a liečby podľa typu, stupňa ochorenia ako aj individuálneho prístupu je mimoriadne dôležitý. Práca posudzuje komplexne celú problematiku a kladie dôraz na biomarkery v diagnostickom algoritme. Prínos práce je vo vlastnom klinickom súbore so zameraním na diagnostickú presnosť jednotlivých metódik.

3. Sledované ciele, metódy a výsledky práce

Autor zvolil nasledujúce ciele práce:

1. stanoviť výskyt a prognózu štádií karcinómu obličky a odhaliť molekulárne genetické mechanizmy podieľajúce sa na jeho patogeneze
2. zdôvodniť význam hľadania biomarkerov karcinómu obličky, prezentovať typy a jednotlivé skupiny biomarkerov a možné oblasti, v ktorých sú tieto biomarkery využiteľné v klinickej praxi
3. popísať jednotlivé skupiny nekódujúcich RNA a ich možné využitie v diagnostike a prognóze karcinómu obličky, kriticky zhodnotiť ich prínos a potenciálne smerovanie ďalšieho výskumu v tejto oblasti

V metodike vlastných publikovaných prác je stanovený štandardný diagnostický postup, podľa ktorého autor prospektívne sledoval viaceré parametre. Nekódujúce RNA v tkanivách alebo telesných tekutinách boli schopné odlíšiť nádorové tkanivo od nenádorového tkaniva a diferencovať pacientov s nádorom od zdravých jedincov. Práce potvrdzujú diagnostickú a prognostickú hodnotu mnohých skupín týchto RNA. Podrobná analýza nádorového tkaniva tak môže odhaliť biomarkery potenciálne agresívnych renálnych karcinómov, recidivujúcich nádorov alebo nádorov zle reagujúcich na liečbu. Autor naplnil v priložených prácach stanovené ciele.

4. Prínos pre ďalší rozvoj vedného odboru

Stanovenie hladín cirkulujúcej nekódujúcej RNA ako minimálne invazívna metóda diagnostiky zapadá do atraktívneho konceptu takzvanej tekutej biopsie rakoviny. Súčasnú molekulovú testy poukazujú aj na terapeutické použitie opísaných RNA, ktoré by v kombinácii s novými terapiami metastatického karcinómu obličiek mohli viesť k predĺženiu celkového prežívania pacientov. Výsledky predkladanej práce posunú znalosti vo vedných odboroch urológia, molekulárna biológia a onkológia na kvalitatívne i kvantitatívne novú úroveň. Tieto poznatky nadobúdajú charakteristiku úzko špecializovaného odboru a zároveň multidisciplinárnej spolupráce.

5. Kritické pripomienky

nemám

Dotazy oponenta k obhajobe habilitačnej práce

V ktorých telesných tekutinách sa v súčasnosti dosahuje najvyššia diagnostická presnosť biomarkerov v diagnostike karcinómu obličky? Bude ich možné použiť aj pri skríningu v budúcnosti?

Záver

Habilitačná práca **MUDr. Michala Fedorka, Ph.D.**, „Possibilities of diagnosis and prognosis of renal cell carcinoma using novel biomarkers“ **splňuje** požiadavky štandardne kladené na habilitačnú prácu v obore Chirurgie.

Martin

Dne 5.8.2022

podpis